

Asia nro: DKIR/104/00.05.00/2024

Viite: Kirkkohallituksen lausunto sisäministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain sekä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Sisäministeriölle

Kirkkohallitus kiittää saamastaan mahdollisuudesta lausua lakiesitykseen ja nostaa esille seuraavia asioita:

Kirkkohallitus näkee hyvänä, että ulkomaalaislain epäselvää oikeustilaa yritetään ratkoa uudistamalla ulkomaalaislakia maahantulon ja oleskelun edellytyksiä selventämällä. Kirkkohallitus haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota erityisesti kohtiin, jotka koskevat mahdollisuutta vaihtaa statusta turvapaikanhakijasta työperäiseksi oleskelulupahakijaksi sekä maahantulosäännösten kiertämistä.

Seurakuntien työntekijät viestivät turvapaikanhakijoiden kohtaloista ja hädästä, jota turvapaikkaprosessimme ei syystä tai toisesta tunnista. Työntekijät kuulevat monesti ihmisten tilanteista asioita, joita ei uskalleta tai osata puhua turvapaikkapuhuttelussa.

Turvapaikanhakuprosessien pitkittyessä monet ovat päätyneet hakemaan työperäistä oleskelulupaa ja työllistyneet aloille, joilla on työvoimapulaa. Työ ja verkostot ovat kiinnittäneet heidät suomalaiseen yhteiskuntaan. Myös turvapaikanhakijoiden oikeus tehdä työtä aloittaa kotoutumisprosessin. Niin sanotun kaistanvaihdon kieltäminen lisää paperittomuutta, koska kaikilla kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneilla ei ole mahdollisuutta palata kotimaahansa. Paperittomuus puolestaan on pidemmän päälle uhka sekä henkilölle itselleen että myös yhteiskunnalle paperittomista muodostuvan varjoyhteiskunnan vuoksi. Kirkkohallitus ehdottaakin, että mahdollisuus työperäisen oleskeluluvan hakemiselle jätetään avoimeksi myös turvapaikanhakijoina tulleille ja jo työllistyneille. [Suomen Ekumeeninen Neuvosto](#) ja [evangelis-luterilaisen kirkon arkkipiispa](#) ovat aiemmin vedonneet siihen, ettei maahan eri tavoin tulleiden työllistymiselle rakennettaisi esteitä.

Kirkkohallitus toteaa, että maahanmuuttosäännösten kiertämissäädösten tiukentaminen voi johtaa kohtuuttomiin tilanteisiin erityisesti ei-koulutettujen henkilöiden osalta.

Maahantulosäännöksiä ei kierretä useinkaan tietoisesti. Turvapaikanhakijana toiseen maahan tuleva ei tunne kohdemaan lainsäädäntöä eikä voi näin varautua itsensä kannalta sopiviin ja lainmukaisiin valintoihin. Erityisesti perheenyhdistämisen kielteiset päätökset maahantulosäännösten kiertämiseen tai katkenneeseen perhesiteeseen vedoten ovat kohtuuttomia eivätkä edistä maassa jo olevan kotoutumista.

Työvoimapula ja huoltosuhteen heikkeneminen haastavat pikemminkin etsimään tapoja edistää maahanmuuttoa kuin estää sitä. Siksi esitetyt lakimuutokset myös tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan osalta ovat omiaan sulkemaan yhteiskuntaamme uuden työvoiman saamisen osalta.

Pirjo Pihlaja
kirkkoneuvos

Kalle Kuusimäki
johtaja